

MEDYADA ÇOCUK İSTİSMARI VE İHMALİNDE HEMŞİRELİK YAKLAŞIMI

Sevinç POLAT¹
Ayşe ŞENER TAPLAK²

Giriş

Çocuk istismarının pek çok tanımı yapılmış olmakla birlikte Dünya Sağlık Örgütü (DSÖ) tarafından yapılan tanımda, çocuğun sağlığına, fiziksel ve psikososyal gelişimine zarar veren, yetişkin veya toplum tarafından uygulanan her türlü fiziksel, duygusal ve cinsel kötü muamele olarak ele alınmıştır (1). Çocuğun her türlü istismarı, ebeveynleri ya da primer bakıcıları tarafından kötü muamele görmesi ölüm, ciddi yaralanma ve uzun vadeli sonuçları olan önemli bir halk sağlığı sorunu olarak, acilen önlem alınması gereken bir konudur (2). DSÖ 2020 raporunda, 2-17 yaşları arasındaki 1 milyara yakın çocuğun 2019 yılında fiziksel, cinsel ya da duygusal şiddete maruz kaldığını bildirmiştir (3).

Çocuk ihmal ve istismarı geçmişten günümüze güncelliğini koruyan bir konudur (4). Önceleri çocukların ihmal ve istismardan korunması, insan hakları bağlamında değerlendirilmiş, çocukların sevilmesi, beslenmesi ve dünyadaki tehlikelerden korunması gibi düşünceler son yüzyılda ağırlık kazanmıştır. Bununla birlikte çocuklara yönelik tehditler de her geçen gün artmış ve en güve-

¹ Prof. Dr. , Yozgat Bozok Üniversitesi, Hemşirelik Bölümü, Çocuk Sağlığı ve Hastalıkları Hemşireliği AD., sevinç.polat@yobu.edu.tr

² Dr. Öğr. Üyesi, Yozgat Bozok Üniversitesi, Hemşirelik Bölümü, Çocuk Sağlığı ve Hastalıkları Hemşireliği AD., ayse.taplak@yobu.edu.tr

revler üstlenirler (24). Bu doğrultuda internet ortamında kişisel bilgi ve fotoğraf gibi içeriklerin paylaşılmasının sakıncaları ayrıca güvenli internet kullanımına yönelik eğitimler, dijital mahremiyetin ailelere öğretilmesi ile sağlanacak koruyucu ve önleyici faaliyetlerde hemşirelerin savunuculuk rolleri doğrultusunda aktif olarak rol almaları önemlidir.

Sonuç

Çocuklarda aşırı ve kontrolsüz medya kullanımı, dünya çapında artan bir sorundur. Uzun süreli ekran maruziyeti, çocukların fiziksel ve psikolojik sağlığını, sosyal ilişkilerini, bilişsel süreçlerini olumsuz etkilemekte; çocukların medya platformlarını denetimsiz kullanımı cinsel istismar, şiddet, zorbalık, intihar gibi riskli durumlarla karşı karşıya kalmalarına neden olmaktadır. Sorunun çözümünde multidisipliner bir ekip yaklaşımına ihtiyaç duyulmaktadır. Ekibin bir üyesi olarak çocuk-ergen ruh sağlığı ve psikiyatri hemşireleri, okul sağlığı hemşireleri, halk sağlığı hemşireleri ve pediatri hemşireleri medyada çocuk istismar ve ihmal sorununun çözümü için etkili program oluşturmali, çocuklara, ebeveynlere ve topluma yönelik medya okuryazarlığı, güvenli internet kullanımı, ekran sınırı koyma konusunda eğitimler düzenlemeli ve çocuklara sağlıklı yaşam becerileri kazandırılmasında danışman ve rehber olmalıdır. Hemşireler ayrıca konfor sağlayıcı-rahatlatıcı ve savunucu rolleri kapsamında çocukları medyada çocuk istismar ve ihmalinden korumak için etkin politikaların oluşturulması ve yasal düzenlemelerin yapılmasında ve konuyla ilgili yardım/ destek alacakları kurum ve kuruluşlara yönlendirilmelerinde görev almalıdır.

Kaynaklar

1. World Health Organization. *Child maltreatment 2020*. (05/04/2022 tarihinde <https://www.who.int/news-room/fact-sheets/detail/child-maltreatment> adresinden ulaşılmıştır).
2. Gilbert R, Widom CS, Browne K, et al. Burden and consequences of child maltreatment in high-income countries. *Lancet*. 2009;373(9657): 68-81. doi:10.1016/S0140-6736(08)61706-7
3. World Health Organization. *Violence against children 2020*. (10/04/2022 tarihinde <https://www.who.int/news-room/fact-sheets/detail/violence-against-children> adresinden ulaşılmıştır).
4. Karaman H, Ayhan H. Çocuğa yönelik teknolojik ihmal ve istismar. *Online Journal of Technology Addiction and Cyberbullying*. 2021;8(1): 43-59.
5. Polat, T. Amerika Birleşik Devletleri'nde çocuk koruma hizmetlerinin kısa tarihi. *The Journal of Social Sciences*. 2019;37: 46-65. doi:10.16990/SOBIDER.4982
6. Topçu S. Çocuk ve sanal ortam. *Kocatepe Tıp Dergisi* 2018;19: 27-33.
7. Mustafaoğlu R, Yasacı Z. Dijital oyun oynamanın çocukların ruhsal ve fiziksel sağlığı üzerine olumsuz etkileri. *Bağımlılık Dergisi*. 2018;19(3): 51-58.
8. Çalışkan M. Toplum ve suç araştırmalarında sınırları aşan bir sorun çevrimiçi çocuk istismarı. *Dumlupınar Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi*. 2019;(61): 122-131.

9. Çınkır Ş, Nayır F. Medyaya yansıyan çocuk istismarı olaylarının değerlendirilmesi. Y. Karaman ve P. Taşkın (Ed.) *Prof. Dr. Emine Akyüze Armağan Akademisyenlikte 50 Yıl Kitabı* içinde. PE-GEM Akademi; 2018. p. 78-89. doi 10.14527/9786052411643
10. Gülçay H, Balcı EV. Medya ve gelişim: Yakın geleceği üzerine öngörülse değerlendirme. *Anadolu Üniversitesi İletişim Bilimleri Fakültesi Uluslararası Hakemli Dergisi*. 2018;26(3): 238-247.
11. Doğan A, Göker G. Tematik televizyon ve çocuk: İlköğretim öğrencilerinin televizyon izleme alışkanlıkları. *Milli Eğitim Dergisi*. 2012;194: 5-30.
12. Lai LSL, Turban E. Groups formation and operations in the Web 2.0 environment and social networks. *Groups Decision and Negotiation*. 2008;17(5): 387-402. doi:10.1007/s10726-008-9113-2
13. Lietsala K, Sirkkunen E. *Social Media*. Finland: Tampere University Press; 2008.
14. Timisi N. (2011). Medyada çocukları koruyucu önlemler. M. R. Şirin (Ed.) 1. *Türkiye Çocuk Hakları Kongresi Çocuk Hakları ve Medya El Kitabı* içinde. İstanbul: Çocuk Vakfı Yayınları; 2011. p. 141-162.
15. Yanık A. Yeni medya nedir ne değildir? *Uluslararası Sosyal Araştırmalar Dergisi*. 2016;9(45): 898-910.
16. Shao G. Understanding the appeal of user-generated media: A uses and gratification perspective. *Internet Research*. 2009;19(1): 7-25. doi:10.1108/10662240910927795
17. We Are Social. *Dijital 2021 Turkey*. (06/05/2022 tarihinde <https://datareportal.com/reports/digital-2021-turkey?rq=turkey> adresinden ulaşılmıştır).
18. Child Rescue Coalition. *Kids for privacy campaign* [online] 2020. (15/05/2022 tarihinde <https://childrescuecoalition.org/kidsprivacy-campaign/> adresinden ulaşılmıştır).
19. TÜİK. *Çocuklarda bilişim teknolojileri kullanım araştırması* 2021. (15/05/2022 tarihinde <https://data.tuik.gov.tr/Bulten/Index?p=Cocuklarda-Bilisim-Teknolojileri-Kullanim-Arastirmasi-2021-41132> adresinden ulaşılmıştır).
20. Tokgöz O. *Televizyon reklamlarının anne çocuk ilişkisine etkileri*. Ankara Üniversitesi Siyasal Bilgiler Fakültesi Yayınları; 1982.
21. Dökmen Ü. *İletişim çatışmaları ve empati*. İstanbul: Sistem Yayıncılık; 2005.
22. Büyükbaykal G. Televizyonun çocuklar üzerindeki etkisi. *İletişim Fakültesi Dergisi*. 2007;28: 31-44.
23. Yıldırım S. Medya ve çocuk istismarı. *Anasay*. 2019;(10): 107-122. doi: 10.33404/anasay.644174
24. Polat S, Gürol A. COVID-19 pandemi sürecinde okul çocuklarında artan internet kullanımı ve çevrim içi riskleri önlemede hemşirenin rolü. *e-Sağlık Dergisi*. 2020;XII(45): 6-15
25. Campbell AM. An increasing risk of family violence during the COVID-19 pandemic: Strengthening community collaborations to save lives. *Forensic Science International: Reports*. 2020;2: 100089. <https://doi.org/10.1016/j.fsir.2020.100089>.
26. Orhan G, Ulukol B. COVID-19 Pandemi Sürecinde Çocuk İstismarı. Çöl N (Ed.) *COVID-19 Pandemi Sürecinde Koruyucu Çocuk Sağlığı Uygulamaları*. 1. Baskı. Ankara: Türkiye Klinikleri; 2021. p. 49-55.
27. WHO Global. *Addressing violence against children, women and older people during the COVID-19 Pandemic: Key actions 2020*. (18/07/2022 tarihinde https://www.who.int/publications/i/item/WHO-2019-nCoV-Violence_actions-2020.1 adresinden ulaşılmıştır).
28. Lawson M, Piel MH, Simon M. Child maltreatment during the COVID-19 Pandemic: Consequences of parental job loss on psychological and physical abuse towards children. *Child Abuse & Neglect*. 2020;110(Pt 2): 104709. doi:10.1016/j.chiabu.2020.104709
29. Çimke S, Yıldırım Gürkan D, Polat S. Sosyal medyada çocuk hakkı ihlali. *Güncel Pediatri*. 2018;16: 261-267.

30. The Atlantic. *The ethical implications of parents writing about their kids* 2013. (18/07/2022 tarihinde <https://www.theatlantic.com/sexes/archive/2013/01/the-ethical-implications-of-parents-writing-about-theirkids/267170/> adresinden ulaşılmıştır).
31. Yavuz C. Sosyal medya ebeveynliği ve çocukların unutulma hakkı. *İzmir Barosu Dergisi*. 2020;(Ocak): 15-51.
32. Duygulu S. Sosyal medyada çocuk fotoğrafı paylaşımlarının mahremiyet ihlali ve çocuk istismarı açısından değerlendirilmesi. *TRT Akademi*. 2019;8: 430- 487.
33. Boyd D, Hargittai E, Schultz J, Palfrey J. Why parents help their children lie to Facebook about age: Unintended consequences of the 'Children's Online Privacy Protection Act. *First Monday*. 2011;16(11). doi:10.5210/fm.v16i11.3850
34. Lupton D, Pedersen S. An Australian survey of women's use of pregnancy and parenting apps. *Women Birth*. 2016;29(4): 368-375. doi:10.1016/j.wombi.2016.01.008
35. Brosch A. When child is born into the internet: Sharenting as a growing trend among parents on Facebook. *The New Educational Review*. 2016;43(1): 225-235. doi:10.15804/tner.2016.43.1.19
36. Donovan S. Sharenting: The forgotten children of the GDPR. *Peace Human Rights Governance*. 2020;4(1): 35-39. doi: 10.14658/pupj-phrg-2020-1-2
37. Rymanowicz K. *Sharenting: The downside to posting about your children on social media* 2018. (10/06/2022 tarihinde <https://www.canr.msu.edu/news/sharenting-the-downside-to-posting-about-your-children-on-social-media> adresinden ulaşılmıştır).
38. Öden Akman A, Çuhacı Çakır B, Kocabaş CN. Çocukların sosyal medyadaki dijital ayak izleri: Mahremiyet ihlaliinde hassas noktalar. *Türkiye Çocuk Hastalıkları Dergisi*. 2021;15: 553-555.
39. Koç F, Paşlı F. Çocuğa yönelik istismar ve ihmal olaylarının haberdeki temsiline çocuk hakları bağlamında incelenmesi. *Toplum ve Sosyal Hizmet*. 2021;32 (1): 97-119. doi: 10.33417/tsh.793372
40. Saint-Jacques MC, Villeneuve P, Turcotte D, Drapeau S, Ivers H. The role of media in reporting child abuse. *Journal of Social Service Research*. 2012;38(3): 292-304.
41. Yaşar MC, Şenol FB, Akyol T. Öğretmen adaylarının çocuğa yönelik cinsel istismar tutumlarının incelenmesi. *Hacettepe Üniversitesi Sağlık Bilimleri Fakültesi Dergisi*. 2015;1(suppl 2): 228-241.
42. Karadağ F, Foto-Özdemir D, Evinç G, Çalık-Var E, Özbesler C. İhmal edilen çocukların annelerinin özellikleri: Ev gözlemi ile annelerin bakım düzeylerinin değerlendirilmesi. *Toplum ve Sosyal Hizmet*. 2020;31(3): 1080-1101.
43. Sezer F, Gürsoy F. Türkiye'de yayınlanan gazetelerde yer alan özel gereksinimli çocuklara yönelik istismar haberlerinin analizi. *Elektronik Sosyal Bilimler Dergisi*. 2022;21(81): 442-458. doi: 10.17755/esosder.1003036
44. Madigan S, Browne D, Racine N, Mori C, Tough S. Association between screen time and children's performance on a developmental screening test. *JAMA Pediatr*. 2019;173(3):244-250
45. Hutton JS, Dudley J, Horowitz-Kraus T, DeWitt T, Holland SK. Associations between screen-based media use and brain white matter integrity in preschoolaged children. *JAMA Pediatr*. 2020;174(1): e193869.
46. Üstündağ A, Şenol FB. Çizgi filmlerde yer alan şiddet ve korku öğelerinin incelenmesi: TRT çocuk örneği. *Gümüşhane Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi*. 2021;12(1): 173-188.
47. Rai S, Waskel B, Sakalle S, Dixit S, Mahore R. Effects of cartoon programs on behavioural, habitual and communicative changes in children. *Int J Community Med Public Health*. 2016;3(6): 1375-1378. doi: <http://dx.doi.org/10.18203/2394-6040.ijcmph20161456>
48. Temel M, Kostak MA, Çelikkalp Ü. Çocuk kanallarında yayınlanan çizgi filmlerdeki şiddetin belirlenmesi. *Dokuz Eylül Üniversitesi Hemşirelik Fakültesi Elektronik Dergisi*. 2014;7(3): 199-205.

49. BBC News Türkçe. *Mavi Balina oyunundan kurtulanlar anlatıyor: 'Sanal ölüm tuzağı' BBC News Türkçe [online]* 2019. (05/05/2022 tarihinde <https://www.bbc.com/turkce/41281200> adresinden ulaşılmıştır).
50. Yılmaz M, Candan F. Oyun sanal intihar gerçek: "The blue whale challenge/mavi balina" oyunu üzerinden kurulan iletişimin neden olduğu intiharlar üzerine kuramsal bir değerlendirme. *Akdeniz Üniversitesi İletişim Fakültesi Dergisi*. 2018;(29. Özel Sayısı): 270-283.
51. Yücel V. Zararlı dijital oyunlar ve çocuklar. *Avrasya Sosyal ve Ekonomi Araştırmaları Dergisi*. 2019;6(7): 340-353.
52. Mahadevaiah M, Nayak RB. Blue whale challenge: Perceptions of first responders in medical profession. *Indian Journal of Psychological Medicine*. 2018;40(2): 178-182.
53. Cinsel Şiddetle Mücadele Derneği. *Çocuğa yönelik cinsel istismar: Tanımı ve farklı türleri 2020*. (23/05/2022 tarihinde <https://cinselsiddetlemucadele.org/2020/05/18/cocuga-yonelik-cinsel-istismar-tanimi-ve-farkli-turleri/> adresinden ulaşılmıştır).
54. Tunçer P. Avrupa Birliğinde çocuk istismarı ve kamu yönetiminin sorumluluğu. *Social Sciences Studies Journal*. 2018;4(21): 3547-3567.
55. Keith BE, Steinberg S. Parental sharing on the internet: Child privacy in the age of social media and the pediatrician's role. *JAMA Pediatr*. 2017;171: 413-414.
56. Serin H. Sosyal medyada çocuk hakları ihlalleri: Ebeveynler ve öğretmenler farkında mı?. *Eskişehir Osmangazi Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi*. 2019;20(Özel Sayı): 1-27.
57. Kaşıkçı DN, Çağıltay K, Karakuş T, Kurşun E, Ogan C. Türkiye ve Avrupadaki çocukların internet alışkanlıkları ve güvenli internet kullanımı. *Eğitim ve Bilim*. 2014;39: 230-243.
58. Turgut YE, Kurşun E. Türkiye'deki çocukların erişim, kullanım ve etkinlikler bağlamında mobil internet deneyimleri. *Eğitim Teknolojisi Kuram ve Uygulama*. 2019;9: 349-371.
59. Çubukçu A, Bayzan Ş. Türkiye'de dijital vatandaşlık algısı ve bu algıyı internetin bilinçli, güvenli ve etkin kullanımı ile araştırma yöntemleri. *Middle Eastern & African Journal of Educational Research*. 2013; 5: 148-174.
60. Can N. Çocuğun sanal cinsel istismarı. *Türkiye Adalet Akademisi Dergisi*. 2022;0(50): 115-138. doi: 10.54049/taad.1093111
61. Bükre Ç. Adı: Meraklı, soyadı: Çocuk, durum: Çevrimiçi, Sonuç: Grooming, internette çocuk istismarı. *Güncel Pediatri*. 2017;15(3): 87-97.
62. Koçtürk N, Yüksel F. A modern danger for adolescents: From online flirtation to sexual abuse. *Dusunen Adam The Journal of Psychiatry and Neurological Sciences*. 2018;31: 294-300.
63. Jonsson LS, Fredlund C, Priebe G, Wadsby M, Svedin CG. Online sexual abuse of adolescents by a perpetrator met online: a cross-sectional study. *Child and Adolescent Psychiatry and Mental Health*. 2019;13: 32. doi: 10.1186/s13034-019-0292-1
64. Kara Özçalık C, Atakoğlu R. Çevrimiçi çocuk cinsel istismarı: Yaygınlık, mağdur ve suçlu özellikleri. *Journal of Psychiatric Nursing*. 2021;12(1): 76-81. doi: 10.14744/phd.2020.30643
65. O'Connell RL. *A typology of child cyberexploitation and online grooming practices*. Preston: University of Central Lancashire. 2003. (07/06/2022 tarihinde <http://image.guardian.co.uk/sys-files/Society/documents/2003/07/24/Netpaedoreport.pdf> adresinden ulaşılmıştır).
66. Livingstone S, Smith PK. Annual research review: Harms experienced by child users of online and mobile technologies: the nature, prevalence and management of sexual and aggressive risks in the digital age. *Journal of Child Psychology and Psychiatry*. 2014;55: 635-654.
67. Noll JG, Shenk CE, Barnes JE, Haralson KJ. Association of maltreatment with high-risk internet behaviors and offline encounters. *Pediatrics*. 2013;131: e510-517.
68. de Santisteban P, Del Hoyo J, Alcázar-Córcoles MÁ, Gámez-Guadix M. Progression, maintenance, and feedback of online child sexual grooming: A qualitative analysis of online predators. *Child Abuse & Neglect*. 2018;80: 203-215.
69. Jonsson LS, Svedin CG, Hydén M. Young women selling sex online - narratives on regulating feelings. *Adolescent Health, Medicine and Therapeutics*. 2015;6: 17-27.

70. Quayle E, Allegro S, Hutton L, Sheath M, et al. Rapid skill acquisition and online sexual grooming of children. *Computers in Human Behavior*. 2014;39: 368–75.
71. Briggs P, Simon WT, Simonsen S. An exploratory study of Internet-initiated sexual offenses and the chat room sex offender: has the Internet enabled a new typology of sex offender? *Sex Abuse*. 2011;23: 72–79.
72. Kloess JA, Hamilton-Giachritsis CE, Beech AR. Offense Processes of Online Sexual Grooming and Abuse of Children Via Internet Communication Platforms. *Sex Abuse*. 2019;31: 73–96.
73. Whittle HC, Hamilton-Giachritsis C. Offender behavior. In: Brown J, editor. *Online risk to children: Impact, protection and prevention*. New York: John Wiley and Sons, Incorporated; 2017: p. 65–80.
74. Morgan S, Lambie I. Understanding men who access sexualised images of children: Exploratory interviews with offenders. *Journal of Sexual Aggression*. 2019;25: 60–73.
75. Cengiz Saltuk M, Erciyes, C. Okul öncesi çocuklarda teknoloji kullanımına ilişkin ebeveyn tutumlarına dair bir çalışma. *Yeni Medya Elektronik Dergisi*. 2020;4(2): 106-120.
76. Güngör A. Sosyal medyada çocuk hakları ihlali ve çocuk istismarı: Instagram Anneleri. *İletişim Kuram ve Araştırma Dergisi*. 2021;54: 2-24. <https://doi.org/10.47998/ikad.836192>.
77. Yılmaz D, Güney R. Medyanın çocuklar üzerindeki etkileri ve kullanımına ilişkin öneriler. *Dokuz Eylül Üniversitesi Hemşirelik Fakültesi Elektronik Dergisi*. 2021;14(4): 486-494.
78. Dural A, Dural Ş. Reklam iletileri çerçevesinde çocuk güvenliği-çocuk hakları ve medya etiği: *Elektronik Sosyal Bilimler Dergisi*. 2015;14(53): 186-197. doi: 10.17755/esosder.60913
79. Karaca Y, Pekyaman A, Güney, H. Ebeveynlerin televizyon reklam içeriklerinin çocuklar üzerindeki etkilerinin etik açıdan algılamalarına yönelik bir araştırma. *Sosyal Bilimler Dergisi*. 2007;9(2): 233250.
80. Oskay HA. Televizyon reklamlarında çocuk imgesinin göstergebilimsel analizi. *AJIT-e: Academic Journal of Information Technology*. 2015;6(19): 99-126. doi: 10.5824/1309-1581.2015.2.005.x
81. Crone EA, Konijn EA. Media use and brain development during adolescence. *Naure Communciations*. 2018;9(1): 1-10.
82. Przybylski AK, Murayama K, DeHaan CR., Gladwell V. Motivational, emotional, and behavioral correlates of fear of missing out. *Computer in Human Behavior*. 2013;29(4): 1841-1848.
83. Blum-Ross A, Livingstone S. “Sharenting,” parent blogging, and the boundaries of the digital self. *Popular Communication*. 2017;15: 110-125.
84. Altun D. An investigation of preschool childrens’s digital footprints and screen times and of parents sharenting and digital parenting roles. *International Journal of Eurasia Social Sciences*. 2019;10: 76- 97.
85. Güvenli Web. *Dijital mahremiyet: Sharenting riskleri ve dikkat edilmesi gerekenler 2021*. (14/06/2022 tarihinde <https://www.guvenliweb.org.tr/dosya/mtnwT.pdf> adresinden ulaşılmıştır).
86. Çakmak B. Türkiye yazılı basınında yer alan çocuk istismarı haberlerinin incelenmesi. *Global Media Journal TR Edition*. 2018;9(17).
87. Fırat F. Çocuk odaklı habercilik: İnternet gazetelerinde çocuk içerikli haberlerin sunumu ve etik ihlaller. *Gümüşhane Üniversitesi İletişim Fakültesi Elektronik Dergisi*. 2016;4(2): 817-833.
88. Meral B, Çağlar S. Siber zorbalık: Çocuklarda zorbalığın yeni dönemi ve hemşirelik yaklaşımları. *Dokuz Eylül Üniversitesi Hemşirelik Fakültesi Elektronik Dergisi*. 2021;14(3): 261-267.
89. Smahel D, Machackova H, Mascheroni G, Dedkova L, Staksrud E, Ólafsson K et al. *EU Kids Online 2020: Survey results from 19 countries 2020*. (14/06/2022 tarihinde <https://www.lse.ac.uk/media-and-communications/assets/documents/research/eu-kidsonline/reports/EU-Kids-Online-2020-March2020.pdf> adresinden ulaşılmıştır).
90. Sourander A, Klomek AB, Ikonen M, Lindroos J, Luntamo T, Koskelainen M, et al. Psychosocial risk factors associated with cyberbullying among adolescents: A population-based study. *Archive of General Psychiatry*. 2010;67(7): 720-728.

91. Nixon CL. Current perspectives: the impact of cyberbullying on adolescent health. *Adolescent Health, Medicine and Therapeutics*. 2014;5: 143-158.
92. Vaillancourt T, Farris R, Mishna F. Cyberbullying in children and youth: Implications for health and clinical practice. *Canadian Journal of Psychiatry*. 2017;62(6): 368-373.
93. Ortega R, Elípe P, Mora-Merchán JA, Genta ML, Brighi A, Guarini A, et al. The emotional impact of bullying and cyberbullying on victims: a European cross-national study. *Aggressive Behavior*. 2012;38(5): 342-356.
94. Beal JA. Screen time and toddlers: New evidence on potentially negative effects. *MCN: The American Journal of Maternal/Child Nursing*. 2020;45(4): 241.
95. Vanderloo LM, Carsley S, Aglipay M, Cost KT, Maguire J, Birken CS. Applying harm reduction principles to address screen time in young children amidst the COVID-19 pandemic. *Journal of Developmental and Behavioral Pediatrics*. 2020;41(5): 335-336.
96. Byrne E, Vessey JA, Pfeifer L. Cyberbullying and social media: Information and interventions for school nurses working with victims, students, and families. *Journal of School Nursing*. 2018;34(1): 38-50.